

FÖRSTA SÖNDAGEN I ADVENT

ÅRGÅNG C

Första läsningen: **Jer 33:14-16** (*Jag skall låta ett rättfärdigt skott växa ur Davids stam*)

Gud är trogen sina löften. Davids stam kallas i Jes 11:1 för Jishajs (hans faders) stam, och det sägs att den är avhuggen (= kungadömet förkastades av Gud). Ändå växer en gren ur den! För Gud är ingenting omöjligt: allt kan bli till av intet. Syndare kan bli helgon. Jungfrun kan bli gravid utan man. Genom Jesus, som är utan synd, börjar människosläktet, ja hela skapelsen, om igen. Syndarna befrias från syndens förbannelse. Med Jesus kan vi skapa rätt och rättfärdighet. Det innebär: 1) att ära och tacka Gud som har gett oss allt, 2) att skydda medmänniskornas liv och rätt (även ofödda barns) och 3) att leva så att kärleken mellan man och kvinna inte fördärvas och förmörkas av själviskhet och okyskhet. En del sly och snårskog i våra liv behöver huggas bort. Ta fram yxan.

Andra läsningen: **1 Thess 3:12 - 4:2** (*Må ni bli styrkta i era hjärtan innan Herren kommer*)

Paulus längtar efter att återse sin kyrka i Thessaloniki. Där fanns verkligen *adventskristna* – troende som levde helt i hoppet om Herrens återkomst. Jesus ska i sanning komma med alla sina heliga (v. 13), men vi får inte spiritualisera detta eller förtränga tanken som något som bara tillhör en fjärran framtid. Vi ska bli heliga, och det hjälper han oss med redan nu. Kristus har aldrig övergett sin kyrka. Genom sin Ande leder han den. Botandakterna nu i advent är ett av hans sätt att försöka nå ditt hjärta. Övervinn trögheten. Då får du smaka på adventstidens välsignelser!

Evangelium: **Luk 21:25-28, 34-36** (*Er befrielse närmar sig*)

Det ”som skall komma över världen” (v. 26) har två sidor. De som låter sina begär och bekymmer diktera allt sköljs med av vågorna. Men de som hoppas på Gud och håller ut i bön kan aldrig gå under (*Katolska kyrkans katekes*, nr 2612). I Fader vår ber vi: *Inled oss icke i frestelse* – det betydde ursprungligen: låt oss inte duka under i prövningarnas stund. Ingen av oss är utan prövningar. Tvärtom verkar det vara så att svårigheterna tornar upp sig ju närmare vi når målet, Guds rike. Paulus och Petrus varnar oss för att *förförare* ska uppträda och vilseleda många i de sista tiderna (Apg 20:29-31; 2 Pet kap. 2). Vaka över ditt hopp. Var som en trogen vakthund. Den försvarar husets ingång och tar inte emot godis av tjuvar. Alla försök att locka bort den bemöter den med skäll. Dess herre finner allt som det ska vara när han återkommer.

MÅNDAGEN FÖRSTA VECKAN I ADVENT

Första läsningen: **Jes 2:1-5** (*Herren samlar alla folk i Guds eviga frid*).

Nu har vi äntligen tänt det första adventsljuset. *Kom, alla av Jakobs ätt, låt oss vandra i Herrens ljus!* säger Jesaja (v. 5). Många klär sin balkong därhemma med blinkande lampor. Vår tro ska lysa, vara synlig som en stad på ett berg (Matt 5:14; Joh 8:12). Den kristna kyrkan är det orubbliga berget. Hon är byggd på klippan, på apostlarnas och profeternas grund (Ef 2:20). Vi är uppfyllelsen av Jesajas profetia om alla folkslag som ska följa Israels Guds vägar och stigar. Vi vill omvandla destruktivitet (svärd) till konstruktivitet (plogbillar). Adventstiden manar till *botgöring*. Ett sätt kan vara att lära sig förstå mer om sociala och ekonomiska orättvisor i världen. De förorsakar många krig (*Katolska kyrkans katekes*, nr 2317). Vi ber för de ansvariga. Må de göra plogbillar av sina svärd!

Evangelium: **Matt 8:5-11** (*Många skall komma från öster och väster*)

Ödmjukhet talar till ödmjukhet. Jesus och den romerske officeren borde egentligen inte alls prata med varandra. Jesus hade all rätt att tiga – varför skulle han hjälpa någon som förtrycker hans folk? Varför skulle han bli *kultiskt oren* genom att gå in i denne hednings hus? Officeren representerar ett imperium som föraktar judar och plundrar dem på deras tillgångar – men han tror att Jesus har makt över sjukdomar. Nu ber han för sin slav (ordet ”tjänare” kan också betyda ”pojke” – kanske ett barn han hade med en slavinna?). Han hade kunnat skicka vilken soldat som helst – han har befäl över många – men han kommer personligen. Observera att han inte ber för sig själv eller någon betydelsefull person, utan för en slav. Romaren med det osympatiska jobbet är en *god* människa. Vi vet att han hjälpte judarna (Luk 7:5). Jesus gör sig omedelbart disponibel – han frågar honom respektfullt, som en tjänare talar till sin herre: *Skall jag då komma och bota honom?* (v. 7). Officeren vill inte göra Jesus oren och han litar på att Jesus kan bota på avstånd. Denne främling, som kanske tillbad romarnas avgudar och vars yrke var att döda, är vår andlige läromästare för alla tider. Precis som han står vi inför Jesus i mässan. Vi säger: *Herre, jag är inte värdig att du går in under mitt tak, men säg bara ett ord så blir min själ helad.*

Jesus – hjälp de som just nu både är sjuka och lever under slavliknande förhållanden.

TISDAGEN FÖRSTA VECKAN I ADVENT

Första läsningen: **Jes 11:1-10** (*På honom skall Herrens ande vila*)

Profeten Jesaja förutsåg det otänkbara: kung Davids dynasti skulle gå under, störta till marken som trädet faller för yxan. Det blev verklighet när babylonierna ödelade Jerusalem år 587/586 f. Kr. Men Gud hade ju lovat att Davids ätt skulle härska för evigt (2 Sam 7:16) – varför svek han detta löfte (Ps 89:39,45,47)? Det gjorde han inte: dynastin återuppstår i *det nya skottet* som skjuter upp ur roten. Endast genom att återgå till *trons rötter* (Bibeln, katekesen, omvändelsen) kan vi föra kyrkan vidare. Vi stärks då av den helige Andes sjufaldiga gåva (v. 2; jfr *Katolska kyrkans katekes*, nr 1831). Det gäller att

inte bedras av världens yttre sken. Att se till att de bortglömda får ut sin rätt. Att tala hårt mot förtryckare. Våra församlingar verkar ibland lika förlamade och handfallna som det fällda trädet. Vi skulle vara *levande gemenskaper som påverkar vår omgivning*, men vi blir som gravkamrar ingen lägger märke till (Luk 11:44). Men kyrkan kan alltid blomma upp, och denna adventstid kan bli en ny början. Vi ska – som Abraham – hålla fast vid hoppet även där allt hopp är ute (jfr Paulus, se Rom 4:18). Gud skapar en ny värld. Jesus i krubban är barnet som sticker handen i kobrans bo utan att skadas (v. 8). Han är svag och bräcklig som skottet från roten (v. 1) men ska bli ett fälttecken för alla folk (v. 10). Den Uppståndnes seger ger landet *kunskap om Gud* så som havet är fyllt av vatten (v. 9). Solen ska glittra i detta havs vågor. Barn ska plaska där. Även djuren berörs av frälsningen.

Evangelium: **Luk 10:21-24** (*Jesus jublar av fröjd i Den helige anden*)

Jesaja förkunnade i första läsningen Andens ankomst – Jesus jublar över den i evangeliet. Skriftlärda och filosofer studerade böcker för att förstå världen. Profeter insåg Guds vilja och varnade folket för faror. Kungar säkrade sin makt och samhällets ordning. Men alla var de *kortsynta*. Ingen såg vad lärjungarna, dessa enkla fiskare från Galileen, nu får se: Gud träder in i världshistorien. Den når sin höjdpunkt när Jesus går omkring bland enkla människor och visar att Gudsriket har kommit. Adventstiden lär oss att Guds hemlighet bars av en ung gravid kvinna som varken var skriftlärdd, bildad eller betydelsefull på något sätt. Denna kvinna bar sedan Guds Ord i sin famn, lekte med honom och lärde honom att skratta och sjunga. *Hennes* ankomst till världen var redan början på det Nya som Gud ville ge (8 december firar vi högtiden för Marias tillblivelse (”utkorelse och fullkomliga renhet”). Jesu glädjeutbrott är en återglans av Marias ansikte, hon som ödmjukt jublade över att alla släkten nu skulle prisa henne salig (Luk 1:46-55).

Guds hemlighet är Sonen. De som vill välkomna honom, liksom Maria, gör det genom yttre tecken. Vi inreder julkrubban, sätter dit ljus, mossa och figurer. De vise männen från Österland reste långt och offrade mycket för att se julkrubban. Vi har det lättare.

Ge mig, Fader, ett barns ande. Gör mig liten så att jag kan famna din storhet!
--

ONSDAGEN FÖRSTA VECKAN I ADVENT

Första läsningen: **Jes 25:6-10** (*Herren inbjuder till sitt gästabud och torkar tårarna från alla ansikten*)

Den danska filmen *Babettes gästabud* (från 1987) ger en bild av överflödande generositet (överdådig fransk middag efter lotterivinst) i en liten by som aldrig sett annat än trist medelmåttighet. Vardagens grå rutiner *måste* avbrytas någon gång om vi ska överleva mentalt. Utan **festens** omkullkastande av alla ”måsten” och ”borden” blir vardagen en sann bild av helvetet. **Fattiga, fångna** och **slavar** förstår Jesajas längtan efter en universell apokalyptisk vändpunkt. Skulle döden vara allt vi har att se fram emot (v. 8)?

Ska ingen torka våra tårar och göra slut på vår förnedring (v. 9)? Över jordens fattiga och chanslösa folkmassor ligger en slöja som skyler deras seende (v. 7). Slöjan är *ögon fyllda med tårar*. De har redan som barn sett **syndens** alla ansikten, känner **skammen** över att inte kunna försörja sina närmaste och **sorgen** över alla som de förlorar för att de inte kan betala för vård. I fattiga länder kan man se kristna dansa i timmar, frossande i extatisk förväntan om det Gudsrike Jesaja lovade, till musik som får dem att glömma hungern i magen. *Mat åt alla!* – Caritas brukar ha en adventsinsamling där du kan dela med sådana människor. Vill du se de fattigas glädje i himlen när Guds löften ska infrias (Upp 21:3-4), dela då med dig av dina tillgångar redan nu.

Evangelium: **Matt 15:29-37** (*Jesus botar många och ger mat åt fyra tusen*)

Måltidsgemenskap hörde till Jesu missionsverksamhet – lovsång och soppkök gick hand i hand. I dagens läsning verkar vi vara på hednisk mark, långt från Judeen där Jerusalem ligger. Matteus vill få oss att minnas Israels vandring i öknen, då Gud själv genom Mose mättade sitt hungriga folk (2 Mos kap. 16; Matteus gillar att framställa Jesus som en ”ny Mose”, jfr 5 Mos 18:15). Vi vet att urkyrkan drog till sig många nya Kristustroende som inte bodde nära Jerusalem (de ”grekisktalande” i Apg 6:1-7). Därför fick apostlarna ur deras led viga de första sju diakonerna för att kunna ordna med måltider åt dem – alltså tjänstgöra vid församlingens servering och socialomsorg. *De sju korgarna* som det överblivna samlades i (v. 37) leder tankarna till typiska diakonuppgifter.

Jesus tog emot patienter och tog inte betalt för att bota dem. Med en folkskara på fyra tusen (v. 38) – varav många var sjuka – har det tagit tid. Efter tre dagar var all medhavd proviant slut. Barnen började gnälla och familjerna bråkade – ska de åka hem eller stanna i det fria? Även apostlarna insåg att läget var ohållbart.

Vem är skarorna? Det är vi som nu söker oss till Kristus, för att åtminstone den här adventstiden ägna oss åt Gud. Jesus ser vår andliga fattigdom och rörs av medlidande. Han bryter brödet, gåvan från himlen som är han själv. Mässorna i advent är din bästa julförberedelse. Dina jordiska julbestyr tar orken ifrån dig (v. 32). **Omsorgen om din själ** ger dig kraft.

Visa mig, Herre, vem jag ska dela mina bröd och fiskar med. Hjälp mig att bistå dig!
--

TORSDAGEN FÖRSTA VECKAN I ADVENT

Första läsningen: **Jes 26:1-6** (*Ett rättfärdigt folk får dra ditin, ett som håller tro*)

Profeten Jesajas tröstande ord till folket i Jerusalem har som historisk bakgrund det farliga maktspel som pågick kring det lilla Judariket mot slutet av 700-talet f.Kr. Jerusalems kung Ahas pressades av grannfolken att delta i uppror mot stormakten Assyrien i norr, som alla småstater betalade tribut till. Vägrade han skulle trupper från Samaria och Aram anfalla honom. Gick han med på upproret riskerade han assyriernas vrede. En tid

överväger han att söka stöd hos Egypten. Jesaja råder honom att ligga lågt och lita på Gud ("Vänd om och var stilla, då kan ni räddas, genom lugn och tillit vinner ni styrka", Jes 30:15). Det var klokt. Assyrierna krossade år 722/721 f. Kr. Samaria (= "den otillgängliga staden" i v. 5?). Jerusalem fylldes av flyktingar därifrån. Staden växte kraftigt och förstärktes. Jesaja lär oss att Gud kan vända upp och ner på allt och ge de svaga och osäkra styrka, fasthet och trygghet. Ahas skulle vaka, be och längta efter Guds hjälp. Gud bygger en stad åt oss. Denna stad är Kristus, och dess portar är öppna för alla som vill hoppas på honom. Advent är tiden då vi skådar framåt mot allt det han har lovat.

Evangelium: **Matt 7:21, 24-27** (*Den som gör min himmelske faders vilja skall komma in i himmelriket*)

Buddhistmunkar lägger komplicerade och vackra mönster av färgad sand, konstverk som de efter flera dagar av djup koncentration sedan sopar bort. De vill understryka alltings förgänglighet. Vi kristna ska göra precis tvärtom: bevara, stärka, befästa, bygga stabilt och hållbart allt vi gör. Förgängligheten får inte vinna. Kyrkan bygger på **Guds bestående ord** som vandrar vidare från generation till generation – utan att underkasta sig epokenas och ideologiernas moden (jfr Matt 16:18; 24:35). De mest förgängliga sakerna i världen – våra sandslott – är pengar, makt och framgång. Den som bygger på sådant kan inte värja sig mot de *stormar av frestelser* som livet kastar mot oss. Endast den som framför allt annat vill göra Guds vilja står orubblig (jfr Jak 1:22). *Herre, min klippa, min borg och min räddare*, ber psalmisten (Ps 18:3).

Jesu ord om huset på sand och huset på klippan speglar hans egen arbetserfarenhet: vissa byggde stabilt, andra inte. I vår värld är det ofta en fråga om pengar. I utvecklingsländer tvingas fattiga bo på lerig och brant mark, lätta offer för skyfall och stormar. Byggfusk och slarv kräver dödsoffer. Starka hus skyddar oss.

Jag väntar på Herren, jag längtar, jag hoppas få höra hans ord (Ps 130:5)

FREDAGEN FÖRSTA VECKAN I ADVENT

Första läsningen: **Jes 29:17-24** (*På den dagen skall de blindas ögon se*)

Under julnattens mässa kommer vi att höra de vackra orden hos Jesaja om folket som vandrar i mörkret men ska se ett stort ljus (Jes 9:2 ff). I dag läser vi om att prunkande trädgårdar ska ersätta mörka skogar, när Gud botar folkets brister (blindhet, dövhet, förtryck, fattigdom – detta blir verklighet i Jesu verksamhet, Matt 11:5/Luk 7:22). Folket kommer åter att respektera sin religion, lovar Jesaja. De visar intresse, söker insikt (v. 23-24). Må Gud låta oss se detta ske här i Sverige – i vår tid!

Med Gudsrikets ankomst ska hänsynslösa och orättvisa människor stoppas. Jesaja tänker på *våld och korrruption* – de värsta hindren för utveckling i många länder idag. När den

rika överklassen i ett land investerar alla sina pengar i utlandet står landet stilla. En falsk demokrati upprätthålls med politiker som skyller fattigdomen på varandra men endast söker egen profit. Protester hålls nere med våld. Kriminella gäng bildas. Åt detta håll glider alla samhällen där människor slutar känna förpliktelser mot det gemensamma bästa. Hur är det med **dig**? Är du absolut hederlig? Skriver du sanna intyg och deklARATIONER? Anställer du svartjobbare? Är bokföringen transparent och korrekt? Kontrollerar vi att kollekt och bidrag går till avsedda ändamål? Slarv, fiffel, stölder, ja, övergrepp uppkommer *överallt där någon inte tar sitt ansvar* och ersätter ”överinseende” med ”överseende”. *Din* korruptionsbekämpning börjar i biktstolen.

Evangelium: **Matt 9:27-31** (*Två blinda botas*)

Jesus är på väg hem. Två blinda går efter honom och tjarar på honom att han ska bota dem. Det märkliga är att han helt ignorerar dem och inte ger dem vad de vill ha. Först vid husets dörr, när de går ända fram till honom, vänder han sig till dem. Han vill veta om de verkligen tror att han kan hjälpa dem. Efteråt förbjuder han dem att tala om för någon hur det har gått till. Varför? Precis som dessa två stackare ropar vi ofta *Kyrie eleison* (Herre, förbarma dig). Men Jesus vill veta om vi verkligen menar vad vi säger, om vi älskar honom och vill följa honom, om vi vill söka honom själv och inte bara vad han ger oss. I mässan har vi efter trosbekännelsen tillfälle att frambara församlingens ärenden inför Gud. Han är redo, han lyssnar. Men hur ofta är vi redan mätta, nöjda, kalla och likgiltiga. Jesus testar oss, vill veta om vi är seriösa. Får han lov att beröra våra inre sår, var fattigdom, vår blindhet? Gud vill ge oss allt, men först och främst tron – ett *inre* seende. Alla kan få den. Men vi ska själva *önska att bli seende* och framföra denna önskan till honom – uppriktigt och intensivt.

Förslag till fredagsoffer: Jag ger Gud alla mina brister och ber honom hela dem.
--

LÖRDAGEN 8 DECEMBER

JUNGFRU MARIAS UTKORELSE OCH FULLKOMLIGA RENHET, högtid

Adventstiden är hoppets tid, vi går med jungfru Maria på hennes väg mot Betlehem, där hon ska fullfölja sin unika uppgift: att ge Guds Son åt världen. Men idag strålar adventstidens ljus med en särskild glans, när vi katoliker firar JUNGFRU MARIAS UTKORELSE OCH FULLKOMLIGA RENHET. Det är en högtid, så viktig att kyrkolagen föreskriver att alla katoliker måste gå till mässan. Maria blev ”från det första ögonblicket av sin tillblivelse genom en enastående nåd och ett särskilt privilegium av Gud den allsmäktige, med hänsyn till Jesu Kristi – hela människosläktets Frälsares – förtjänster, bevarad fri från varje fläck från arvsynnen” (*Katolska kyrkans katekes*, nr. 491). Vad menas? Att Maria är **första tecknet på vad frälsning betyder för varje kristen**: Gud har – skriver Paulus i andra läsningen – utvalt oss i Kristus ”till att stå heliga och **fläckfria** inför sig i kärlek” (Ef 1:4). Hela meningen med den gåva som Marias kropp

bar inom sig, Jesus, var ju att befria oss från synden, det andliga ormgift vi har i blodet och som vi tyvärr ger vidare från generation till generation ("arvskulden/arvsyndens"). Att denna kedja av skuld en gång skulle få ett slut lovade Gud i 1 Mos 3:15 (ormens huvud skulle krossas). Guds löfte i Paradiset föregriper Jesu människoblivande genom Maria och kallas därför "proto-evangeliet" (det glada budskapet i förväg). Varje kristen blir i dopet renad från "arvsyndens fläck" (se *Katolska kyrkans katekes*, nr 402-409 och 1250). Men Marias roll är speciell: Redan innan Jesu ankomst är hon utvald att bli *utgångspunkt* för frälsningen, att bli hans *första* boning. Av hennes egen kropp ska hans kropp byggas. Det är något oerhört stort – och hon själv förbluffas när hon får veta det av ängeln Gabriel. *Så* skapad, *så* utrustad från sitt livs början kunde hon helhjärtat välkomna Gud med det stora JA som alla andra av Evas barn har så svårt för att uttala. När Gabriel träder in i den unga flickans liv i Nasaret konstaterar han att hon är "full av nåd" (jfr Luk 1:28). Det sägs så högtidligt att man känner att det närmast är hennes titel eller andra namn. Marias fullständiga överlåtelse till Guds vilja ("Se, jag är Herrens tjänarinna, må det ske med mig som du har sagt", Luk 1:38) bevisar att denna nåd är verksam i henne. Andens kraft är där. Man skulle kunna säga det så att Maria är döpt i förväg.

Denna unika kvinna är allt vad *advent* står för: glad förväntan, öppet sinne, grönska mitt i vintern. Maria är därmed början på ett nytt folk, som behagar Gud: Jesu Kristi kyrka. Hon är trädgårdsmästarens ursäkt att inte hugga ner hela fruktträdgården (se Luk 13:6-9), vilket han annars hade haft god anledning till.

Hon som inte syndade, hon blev *syster till alla syndare*, deras försvarsadvokat inför Gud. Obunden av synden hade hon båda händer fria till att räcka världen medicinen: Jesus. Hade Maria inte utrustats med denna speciella nåd, så hade Guds Ande varit som Noas duva som inte fann någon "plats där den kunde vila" (1 Mos 8:9). Gabriel hade tvingats återvända med oförrättat ärende till himlen. Vi hade alla varit illa ute och ännu varit bara *Evas barn*, dödens barn.

Maria Immaculata, den obefläckade avlelsen, hon som är utkorad och fullständigt ren, är en stötesten för många. I protestantisk tradition har man velat sudda bort denna del av vår kristna tro. Många katoliker känner obehag över denna lära för att de har för sig att Maria därigenom kommer på "distans" av oss andra som bara är syndare. Men det är omvänt: hon kommer nära. Hennes son är en gåva till syndare (Matt 9:13). Maria visar oss att alla har en särskilt plats i Guds plan. Det fanns mycket som Maria inte kunde men som du och jag kan. Och ska. Vi behövs alla i Guds stora frälsningsprojekt. Varje litet kugghjul är viktigt.

Särskilda läsningar på denna dag:

1 Mos 3:9-15, 20; Ef 1:3-6, 11-12 och Luk 1:26-38